

Юринець Ю.Л.,
кандидат юридичних наук, доцент

Добчис Я.І.,
магістр права

ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ІЗРАЇЛЮ ЯК СЕРВІСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Розглядаються особливості діяльності Національної поліції Ізраїлю, яка (діяльність) спрямована переважно на здійснення сервісних функцій для населення. Вивчаються історичні передумови такої спрямованості діяльності, теоретичні засади діяльності та структура Національної поліції Ізраїлю у взаємозв'язку із виконанням сервісних функцій.

Ключові слова: Національна поліція Ізраїлю, Генеральний інспектор, Всеізраїльський штаб, застосування закону і послуги для населення, припинення і запобігання ворожій терористичній діяльності всередині країни.

Ю. Л. Юринець, Я. И. Добчис

Деятельность Национальной полиции Израиля как сервисной организации

Рассматриваются особенности деятельности Национальной полиции Израиля, которая (деятельность) направлена преимущественно на осуществление сервисных функций для населения. Изучаются исторические предпосылки такой направленности деятельности, теоретические основы деятельности и структура Национальной полиции Израиля во взаимосвязи с выполнением сервисных функций.

Ключевые слова: Национальная полиция Израиля, Генеральный инспектор, Всеизраильский штаб, применение закона и услуги для населения, пресечение и предотвращение враждебной террористической деятельности внутри страны.

Y. Yurinets, Ya. Dobchis

The activities of Israel as a service organization of the National Police

Peculiarities of the National Police of Israel, which (activities) aimed mainly at implementing service functions to the public. We study the historical background of this kind of activity, the theoretical foundations of the activities and structure of the Israel National Police in connection with the implementation of service functions.

Key words: Israel National Police, Inspector General, Headquarters Immigrant, application of the law and services for the population, suppression and prevention of hostile terrorist activity within the country.

Постановка проблеми та її актуальність.

Поліція – важливий елемент в будь-якому суспільстві і за будь-якої форми правління. Водночас, сучасна історія України та Ізраїлю склалася таким чином, що має багато спільного, а саме: потреба побудови сучасної де-мократичної держави в умовах агресивної терористичної діяльності сильного сусіда. Наприклад, напрочуд

точним виявився прогноз, висловлений у дисертаційному дослідженні [1]: Україна та Ізраїль вимушені вирішувати, по суті, багато аналогічних проблем, пов'язаних з необхідністю забезпечення правопорядку, громадської безпеки та боротьби зі злочинністю [1, с. 4]. На даний момент велика кількість експертів визнає таку аналогію – як у сфері творення силових струк-

тур [2, 3], так і у загальносуспільній сфері [4-6]. Отже, дослідження особливостей діяльності Національної поліції Ізраїлю є актуальним для української науки і практики.

Аналіз досліджень і публікацій. Українські дослідники під функціями поліції визначають «державну діяльність, спрямовану на захист суспільства у цілому і кожного громадянина окремо від діянь, що загрожують безпеці та громадському порядку» [7, с. 49]. Тобто, перша функція поліції розглядається як «служіння» суспільству, і тільки «друга» – каральна, але в інтересах захисту тих, хто цього потребує. Зокрема, В.Л. Фільштейн [1, с. 4] зазначає, що у Національній поліції Ізраїлю питання забезпечення прав і законних інтересів громадян розглядається як найважливіше. Тут, як і в багатьох поліцейських установах демократичних держав, проведена переорієнтація діяльності поліції з каральної на надання послуг населенню, що втілено у так зване «общинне» або «комунальне поліціювання». Це призвело до зміни як суті діяльності поліції, так і філософії та психології поліцейського.

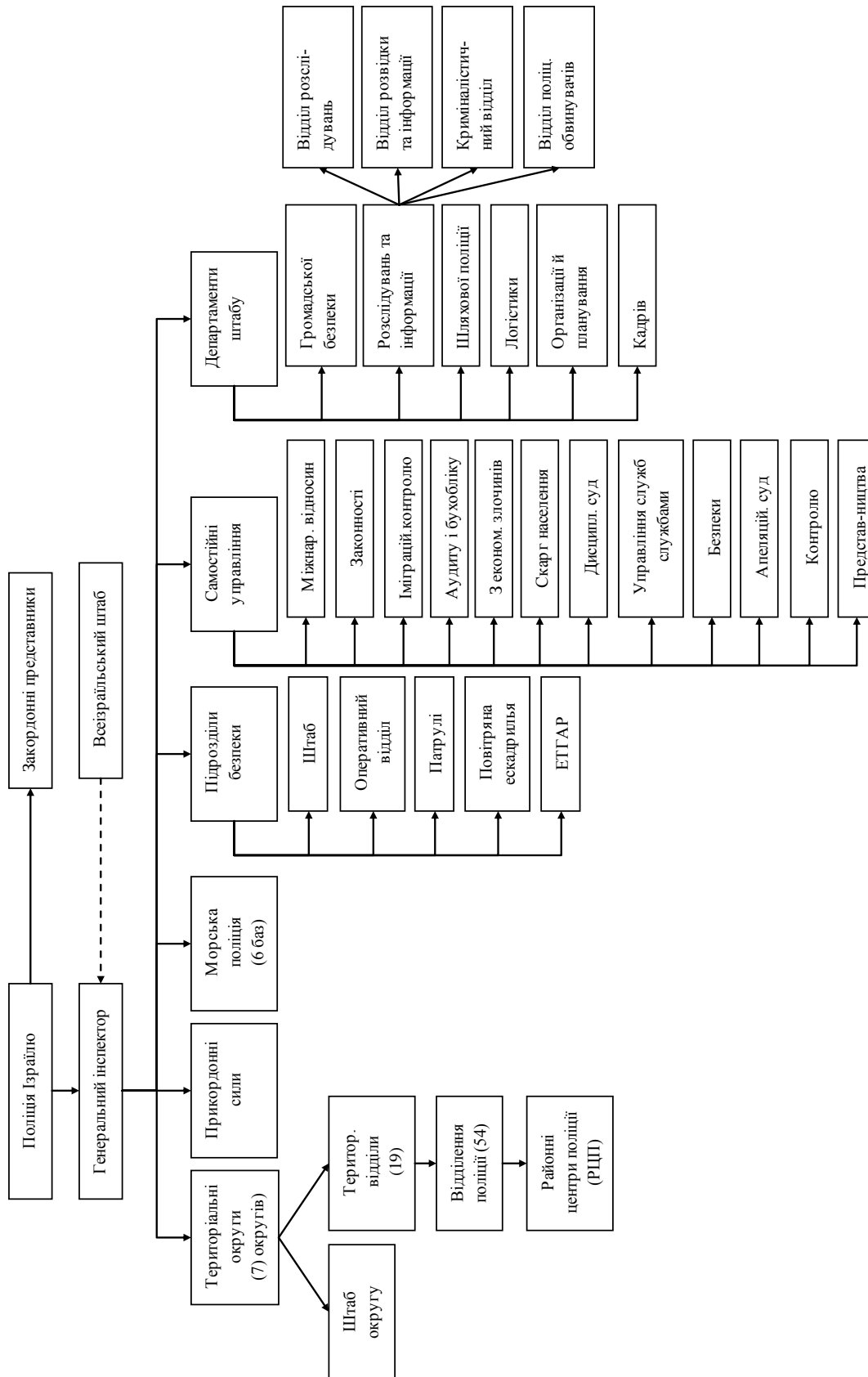
Отже, Національна поліція Ізраїлю (משטרה ישראל, *Миштарэ́т Исраель, Israel Police*), з урахуванням аналогії умов її роботи з українськими, найбільше підходить до вивчення її діяльності як сервісної організації для врахування досвіду в Україні. Це вивчення здійснюється безпосередньо за матеріалами Національної поліції Ізраїлю, тобто виходячи з того, як сама поліція думає про себе [8], а також інших офіційних джерел [9-13].

Виклад основного матеріалу. Захисна функція поліції Ізраїлю закладена історично. Предтечею ізраїльської поліції була організація «а-Шомер» (השומר, страж; 1909-1920) [8, 9], члени якої у часи Османської імперії (до 1917 р.) захищали єврейські поселення від агресивних дій арабів. У період дії британського мандату (1922-1948) була створена британська поліція на

землях Палестини. У зв'язку із збільшенням числа нападів на євреїв з боку арабів у 1936 р. з поліцейських-євреїв була створена «поліція єврейських поселень». Нормативною базою діяльності «поліції єврейських поселень» був статут британської поліції, переведений на іврит. Всі роки свого існування в Палестині британська поліція займалася застосуванням закону, але не надавала послуг населенню. Єврейські поліцейські діяли всередині своєї громади і допомагали їй, чим була закладена орієнтація на потреби населення.

Після створення Держави Ізраїль у 1948 р. підрозділи «поліції єврейських поселень» склали основу нової поліції Держави, яка, тим не менш, зберігала родимі плями британської поліції. Протягом 1958-1960 рр. проводилися заходи з реорганізації поліції. Раніше, у 1949 р., в ізраїльській армії за моделлю жандармерії були створені «прикордонні частини» (Хейль а-Сфар, חיל הספר), з метою боротьби з диверсантами і охорони кордонів. У 1953 р. вони були підпорядковані поліції, реорганізовані і отримали назву Прикордонних військ (Магав, משמר הגבול, *Mishmar HaGvul* – прикордонна варта).

У 1974 р. створено підрозділ для боротьби з терором, а також організація добровільної допомоги поліції (так звана цивільна гвардія Ізраїлю, משמר אזרחי, *Mishmar Ezrahi*, Мішмар Езрахі), яка допомагала поліції в антитерористичній діяльності (зараз використовується і для допомоги поліції в її повсякденній діяльності). Сьогодні в органах поліції служить близько 30 тис. осіб, Мішмар Езрахі складається приблизно з 70 тис. осіб. Завдання Ізраїльській поліції – проводити роботу щодо застосування закону в дусі основних принципів Декларації незалежності. Це завдання полягає в прагненні поліпшити якість життя в Державі Ізраїль шляхом надання послуг населенню. Структура Ізраїльській поліції, складена на підставі джерел [8-10], наведена на мал. 1.

Мал. 1. Структура Національної поліції Ізраїлю (складена на підставі джерел [8-10])

Метою діяльності поліції, згідно зі ст. 3 Наказу про поліцію (в редакції 1971 р.), визначені: запобігання правопорушенням; розслідування правопорушень та їх виявлення; розшук правопорушників та притягнення їх до відповідальності; контроль та спостереження за автомобільним рухом; охорона громадського порядку та безпеки життя і майна; надійна охорона ув'язнених і затриманих; відпо-відальність за внутрішню безпеку.

Наведені на схемі мал. 1 дані свідчать про те, що Ізраїльську поліцію очолює Генеральний інспектор, який за допомогою Всеізраїльського штабу (ВІШ) керує поліцейськими підрозділами безпосередньо на територіях (округами та спеціальними силами – морськими, прикордонними, силами безпеки). Крім того, Генеральному інспектору (його заступнику) підпорядковані управління при ВІШ (12 управлінь). Безпосередньо у складі ВІШ створені і діють 6 департаментів.

З метою наближення поліцейських підрозділів до населення вони розподілені на округи, відділи, відділення. Створені 7 територіальних округів: Північний, Цент-ральний, Тель-Авівський, Іерусалимський, Південний, Хайфський та округ Іудеї та Самарії.

Округи складаються з декількох територіальних відділів. Територіальна робота поділяється на штабну (що включає координацію, спостереження та контроль), зовнішні контакти та звіти в округ. Інша частина територіальної роботи включає оперативну роботу за участі територіальних управлінь, у тому числі інформації, шляхового управління, позовів, судової експертизи, патрульних частин. В країні існує 19 тери-торіальних відділів.

Відділення поліції – це основна адміністративна одиниця, що надає громадянам більшу частину послуг. На території країни є 54 поліцейських відділення. Призначенням поліцейського відділення є вирішення усіх завдань, пов'язаних з патрулюванням та внутрішньою безпекою на дільниці, підзвітній відділенню, розслідуванням і збором даних та розвідувальної інформації про правопорушення,

що відбуваються на цій дільниці. Співробітники відділень роблять усе для співпраці з організаціями та управліннями в місцевих радах і в суспільстві, а також для того, щоб залучити жителів до боротьби зі злочинністю та поліпшення якості життя у відповідному місці. Паралельно відділення поліції набирає (за допомогою центрів набору добровольців) добровольців для дружини і використовує їх майже у всіх областях своєї діяльності.

З метою поліпшення поліцейських послуг для населення і перетворення їх в загально-доступні було прийнято рішення про розподіл поліцейських послуг шляхом створення районних центрів поліції (РЦП, נקודות משטרה). РЦП розташовані в основному у віддалених районах, в арабських населених пунктах, в районах нових репатріантів, в сільській місцевості, в туристичних районах і на пляжах. У більшості випадків РЦП діє в центрі набору добровольців або при ньому, і там постійно перебуває працівник поліції. Цей працівник разом з добровольцями-дружинниками і представниками інших громадських і міських організацій локалізує потреби населення і його проблеми і призводить районні сили в готовність до боротьби зі злочинністю.

Особливістю діяльності підрозділів морської поліції є вирішення нею питань рятування життя людей на воді (тисячі людей на рік). Ці підрозділи спостерігають також за безпекою руху на воді та кримінальними правопорушеннями у цій сфері. Морська поліція розподілена по 6 базам: чотири – у Середземному морі, одна – на Кинереті, одна – на Червоному морі.

Через територіальні підрозділи поліції реалізується Стратегія громадської поліції, прийнята на озброєння Ізраїльської поліції декілька років тому. Ця Стратегія символізує тісну співпрацю між поліцією і суспільством в спільній боротьбі зі злочинністю і погіршенням якості життя населення. Відповідно до цієї стратегії, відділи поліції і дружини прийняли концепцію, відповідно до якої діють всі штабні підрозділи і підрозділи на місцевості, з метою

співпраці між ними та організаціями громадського, приватного та ділового секторів. Метою співробітництва є об'єднання ресурсів і бюджетів і більш ефективно і економно надання послуг населенню. Прикладом є тісна співпраця між поліцією, дружинами і громадською організацією «Зелене світло» (організація з поліпшення культури водіння в Ізраїлі) в області спільної роботи щодо запобігання аварій на дорогах. Ще одним прикладом можуть служити десятки «патрулів швидкого реагування», що здійснюються місцевими радами спільно з поліцейськими станціями. В рамках Стратегії громадської поліції були розроблені проекти, які здійснюються спільно поліцією і громадськими організаціями в різних областях: модель «Безпечна школа», що займається правопорушеннями серед молоді, модель допомоги жертвам правопорушень та ін.

Важливим напрямком роботи поліції на місцях є робота з молоддю. Крім виконання чітко визначених функцій, штат по роботі з молоддю займається зміцненням зв'язку з внутрішніми і зовнішніми організаціями. Ця тенденція пов'язана з концепцією, заснованою на необхідності об'єднання ресурсів і спільної діяльності, виходячи з системного розгляду проблеми і постановки на перше місце користі для молодої людини. У зв'язку з цим, поліція бере участь в розробці та втіленні в життя різноманітних молодіжних програм:

– програми боротьби за наркотиками у молодіжному середовищі [11]: скорочення використання наркотиків і алкоголю серед репатріантів з СНД і Ефіопії, а також серед неєврейського сектору населення; заохочення батьківської участі до роботи з молоддю, зокрема, розвиток батьківських патрулів; налагодження спільної роботи з учнівськими радами і молодіжними рухами з метою залучення молоді до діяльності щодо запобігання вживання наркотичних засобів та алкогольних напоїв; підготовка молодіжних інструкторів в сфері боротьби з наркотиками та алкоголем, робота з молоддю в групах ризику тощо;

– програми «Безпечне літо» – система заходів для підлітків та молоді на період шкільних канікул [12];

– тижні безпечного Інтернету – комплекс виховних заходів, які щорічно проводяться по всьому Ізраїлю, – з метою заохотити дітей, вчителів та батьків допомагати дітям у безпечному користуванні Інтернетом, розпізнати важкої ситуації в мережі, бути пильними до складних ситуацій [13];

– сімейні групи обговорення для юних правопорушників – альтернатива притягненню до суду, яка пов'язана з організацією зустрічі порушника з потерпілим в результаті правопорушення;

– центри захисту для неповнолітніх, потерпілих від правопорушень – структура, що розміщує під одним дахом всі органи, з якими має зустрітися неповнолітній, який постраждав від сексуальних злочинів і насильства, і які займаються слідством, діагностикою та допомогою;

– супровід неповнолітніх, потерпілих від правопорушення, і свідків (за участю національної комісії з безпеки дитини);

– безпечна і змішана школа – діяльність представників молодіжного підвідділу в середніх школах за участю громадських організацій.

Ізраїльська поліція докладає великих зусиль із розшуку зниклих людей і упізнання невідомих. Кожне повідомлення про зниклого або про невідому людину, отримане на поліцейській станції, обробляється негайно після отримання в підрозділі по розшуку і швидко, – щоб зберегти суспільну безпеку і врятувати людські життя.

Ще однією важливою метою в поліцейській діяльності є розкриття корупції вищих посадових осіб в громадських установах та її розслідування. В рамках цього розслідування виявляються також економічні правопорушення і шахрайство, здійснювані за допомогою хитроумних засобів, розслідування яких вимагає особливої спеціалізації (наприклад, комп'ютерні правопорушення).

У відділі розслідувань створений також підрозділ економічних розслідувань, який має на меті професійне розслідування широкомасштабних економічних правопорушень. Поліцейські, що працюють у відділенні розкриття корупції в громадських установах, мають

відповідну освіту для застосування в області розслідування складних шахрайських афер (бухгалтери, юристи, економісти, спеціалісти у сфері комп'ютеризації, працівники громадських установ).

З метою боротьби з правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності та шкодою, що завдається державі та виробничому сектору в результаті таких порушень, в поліції створено спеціальний підрозділ. Правопорушення, що розслідуються цим підрозділом, включають порушення авторських прав у сфері музики, літератури, програмного забезпечення і відеопродукції, косметики, алкогольних напоїв, незаконного використання товарних знаків (для всіх продуктів споживання), а також щодо маркування товарів, яке вводить в оману споживачів. Цей підрозділ має на меті боротьбу з порушниками у цій сфері шляхом здійснення перевірок та облави й притягнення до суду виробників, імпортерів, продавців і роз-повсюджувачів відповідної продукції.

В Ізраїльській поліції діють загально-ізраїльські сили, які координують системну боротьбу (включаючи планування політики та керівництво підрозділами на місцевості) з викраденням автомобілів (ETGAR, див. мал. 1). Особлива важливість тут надається збору розвідувальної інформації, облави на «май-стерні по розбору автомобілів» та захопленню крадених автомобілів і їх деталей.

Для вирішення деяких завдань захисту населення і держави використовуються авіаційні поліцейські підрозділи. Діяльність в цій галузі включає операції по затриманню крадіїв автомобілів; знаходженню порушників, які нелегально перетнули зелену межу; з контролю за дотриманням правил дорожнього руху, у тому числі мотоциклістами і водіями мототранспорту; охорону громадського порядку, охорону об'єктів, оборонні місця, патрулювання, розшук крадіїв сільськогосподарської продукції чи крадіїв піску, облави на наркоторговців і польоти з метою фотографування. Крім того, льотчики використовуються при пожежах, для пошуку зниклих людей, в разі грабежу, викрадення або погоні за зломщиками шлагбаумів.

Льотчики з вертолітної частини беруть участь у повсякденній діяльності підрозділів прикордонних військ з метою запобігання масовому проникненню в Ізраїль нелегальних робітників з Іудеї, Самарії та Гази. Вертольоти діють зазвичай в координації з наземними силами. У багатьох операціях у вертольоті «повітряного патруля» знаходиться поліцейський зі станції, яка проводить цю операцію, що здійснює зв'язок між вертольотом і наземним транспортним засобом з метою вказівки місць установки шлагбаумів, керівництва його рухом і вказівки на пряму втечі підозрілих осіб. У всіх таких операціях перевага висоти, огляду і швидкості реакції використовується для підтримки командирів на місцевості.

Важливе місце в реалізації сервісної спрямованості роботи поліції займає об'єктивний розгляд скарг населення. Розбір скарг в Ізраїльській поліції проводиться за участю територіального або окружного штату офіцерів по розбору скарг. У ВІШ діє професійний підрозділ скарг, що займається спостереженням, керівництвом, інспекцією і контролем роботи цих офіцерів. Штат працівників з розгляду скарг населення займається розбором скарг населення на поведінку поліцейських. Скарги з приводу підозр на вчинення працівниками поліції кримінальних злочинів розглядаються в відділенні розслідувань проти поліцейських, розташованому в Міністерстві юстиції. Зв'язок з громадськими та урядовими організаціями (Державним доглядачем за дотриманням законності в Міністерстві державного контролю, відділ звернень населення в конторі Президента країни, Організація громадянських прав та ін.) також здійснюється через підрозділ скарг населення. Підрозділ займається також застосуванням Закону про свободу інформації: прийом прохань про інформацію, їх реєстрація, розгляд їх професійними органами і складання відповіді скаргникам відповідно до закону, включаючи складання річного звіту по даному питанню.

Для об'єктивного з'ясування питань законності/незаконності дій працівників поліції створений дисциплінарний суд. Дисциплінарний суд розглядає справи поліцейських, яких звинувачують у порушенні законності/незаконності дій.

чують у дисциплінарних право-порушеннях. Дисциплінарний суд абсолютно незалежний щодо судових рішень, і він повністю підтримується Генеральним інспектором, щоб уникнути втручання і впливу на процеси суду і винесення вироку. Частина справ, розглянутих в дисциплінарному суді, стосується принципів роботи поліції. В результаті слухань дисциплінарний суд може рекомендувати внести зміни або поправки до наказів про роботу поліції та/або її статут.

Апеляційний суд являє собою апеляційну інстанцію для дисциплінарного суду. Апеляція може стосуватися як міркувань щодо підстав для рішення суду, так і вироку. Апеляційний суд уповноважений скасувати рішення дисциплінарного суду повністю або частково і прийняти замість нього інше рішення. Крім того, він уповноважений скасувати покарання, скоротити його або ж відхилити апеляцію.

Висновки. Характерною особливістю діяльності Національної поліції Ізраїлю є переважна її орієнтація на надання послуг суспільству і громадянам. Така особливість закладена історично і пов'язана з тим, що предтечею ізраїльської поліції була організація «а-Шомер», а в наступному – і «поліція єврейських поселень», які ставили на меті захист єврейських поселень та єврейського поселення від агресивних дій арабів.

Втіленням сервісного характеру діяльності Національної поліції Ізраїлю є тісний зв'язок із громадськістю, орієнтація на запити суспільства, зокрема, боротьба з корупцією та економічними злочинами у владі, орієнтація на уразливі верстви населення, зокрема, діти та молодь, увага до організації пошуку зниклих людей та викрадених автомобілів, ретельний розгляд скарг населення, гарантії об'єктивного розгляду скарг, що стосується діяльності поліцейських, неформальний розгляд такої діяльності спеціальними судами тощо.

Сервісний характер діяльності Національної поліції Ізраїлю забезпечується особливостями структури поліції, яка максимально наближена до населення, як, наприклад, районні центри поліції (РЦП), які розташовані в основному у віддалених районах, в арабських населених

пунктах, в районах нових репатріантів, в сільській місцевості, в туристичних районах і на пляжах, тобто у місцях, які потребують контролю і втручання частіше, ніж в інших місцях.

Перспективами подальших розвідок у даному напрямку є вивчення антитерористичної охоронної діяльності поліції.

Література

1. *Фільштейн В. Л.* Організаційно-правові засади діяльності Національної поліції Держави Ізраїль (порівняльно-правовий аналіз): автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / В. Л. Фільштейн. – К., 2009. – 20 с.

2. *Ариэли Цви* «Ruah Tsahal». Чему стоит учиться у израильской армии? / Цви Ариэли // *Обозреватель* [Электронный ресурс]. – 17.02.2016 р. – Режим доступа: <http://obozrevatel.com/blogs/45893-ruah-tsahal-moralno-eticheskiesnovyi-izrailskoj-armii.htm>

3. *Ариэли Цви* Реформы в ВСУ и НГУ: что реально сделать за год / Цви Ариэли // *Обозреватель* [Электронный ресурс]. – 11.04.2016 р. – Режим доступа: <http://obozrevatel.com/blogs/09273-reformyi-v-vsu-i-ngu-cto-realno-sdelat-zagod.htm>

4. *Брук Меир* Украина – Израиль: параллели / Меир Брук // *Еврейский Мир* [Электронный ресурс]. – 25.03.2014 р. – Режим доступа: <http://evreimir.com/90863/ukraina-izrail-paralleli/>

5. *Лихачев В.* Взгляд на Украину из Израйля / В. Лихачев // *Еврейский мессианский портал* [Электронный ресурс]. – 27.07.2014 р. – Режим доступа: <http://ieshua.org/vzglyad-na-ukrainu-iz-izrailya.htm>

6. *Барышников В.* Опыт Израйля и Украина / В. Барышников // *MADAN* [Электронный ресурс]. – 20.09.2015 р. – Режим доступа: <http://madan.org.il/ru/news/opyt-izrailya-i-ukraina>

7. *Адміністративне право України: підруч.* / за ред. О.М. Бандурки. – Х.: Вид-во НУВС, 2004. – 480 с.

8. *О полиции* / Офиц. сайт полиции Израйля [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.police.gov.il/RusArticlePage.aspx?aid=38>

9. *Израиль* / Центр экономического анализа и экспертизы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ceae.ru/Israel.htm>

10. *Полиция* Израиля / Материал из Википедии – свободной энциклопедии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B8%D1%8F_%D0%98%D0%B7%D1%80%D0%B0%D0%B8%D0%BB%D1%8F

11. *Ministry of Public Security* / Официальный сайт (на русском языке) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://mops.gov.il/RUSSIAN/DRUGSANDALCOHOLRU/Pages/default.aspx>

12. *Ministry of Public Security* / Официальный сайт (на русском языке) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [http://mops.gov.il/Russian/Crime And Violence PreventionRU/summeractivities/Pages/default.aspx](http://mops.gov.il/Russian/Crime%20And%20Violence%20PreventionRU/summeractivities/Pages/default.aspx)

13. *Ministry of Public Security* / Официальный сайт (на русском языке) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [http://mops.gov.il/russian/crime and violence preventionru/ programms/ safebrowsing/ pages/safe_net_2017.aspx](http://mops.gov.il/russian/crime%20and%20violence%20preventionru/programms/safebrowsing/pages/safe_net_2017.aspx)

References

1. *Filshteyn V. L.* Organizatsiyno-pravovi zasadi diyalnosti natsionalnoyi politsiyi Derzhavi Izrayil (porivnyalno-pravoviy analiz): avtoref. dis... kand. yurid. nauk: spets. 12.00.07 / V. L. Filshteyn. – К., 2009. – 20 s.

2. *Arieli Tsvi* «Ruah Tsahal». Chemu stoit pouchitsya u izrailskoy armii? / Tsvi Arieli // *Obozrevatel* [Elektronnyiy resurs]. – 17.02.2016 r. – Режим доступа: <http://obozrevatel.com/blogs/45893-ruah-tsahal--moralno-eticheskie-osnovyi-izrailskoj-armii.htm>

3. *Arieli Tsvi* Reformyi v VSU i NGU: chto realno sdelat za god / Tsvi Arieli // *Obozrevatel* [Elektronnyiy resurs]. – 11.04.2016 r. – Режим доступа: <http://obozrevatel.com/blogs/09273-reformyi-v-vsu-i-ngu-chto-realno-sdelat-za-god.htm>

4. *Bruk Meir* Ukraina – Izrail: paralleli / Meir Bruk // *Evreyskiy Mir* [Elektronnyiy resurs]. – 25.03.2014 r. – Режим доступа: <http://evreimir.com/90863/ukraina-izrail-paralleli/>

5. *Lihachev V.* Vzglyad na Ukrainu iz Izrailya / V. Lihachev // *Evreyskiy messianskiy portal*

[Elektronnyiy resurs]. – 27.07.2014 r. – Режим доступа: <http://ieshua.org/vzglyad-na-ukrainu-iz-izrailya.htm>

6. *Baryshnikov V.* Opyit Izrailya i Ukraina / V. Baryshnikov // *MADAN* [Elektronnyiy resurs]. – 20.09.2015 r. – Режим доступа: <http://madan.org.il/ru/news/opyt-izrailya-i-ukraina>

7. *Administrativne pravo* Ukrayini: pidruch. / za red. O. M. Bandurki. – H.: Vid-vo NUVS, 2004. – 480 s.

8. *O politsii* / Ofits. sayt politsii Izrailya [Elektronnyiy resurs]. – Режим доступа: <https://www.police.gov.il/RusArticlePage.aspx?aid=38>

9. *Izrail* / Tsentr ekonomicheskogo analiza i ekspertizy [Elektronnyiy resurs]. – Режим доступа: <http://www.ceae.ru/Israel.htm>

10. *Politsiya* Izrailya / Material iz Vikipedii – svobodnoy entsiklopedii [Elektronnyiy resurs]. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Politsiya_Izrailya

11. *Ministry of Public Security* / Ofitsialnyiy sayt (na russkom yazyike) [Elektronnyiy resurs]. – Режим доступа: <http://mops.gov.il/RUSSIAN/DRUGSANDALCOHOLRU/Pages/default.aspx>

12. *Ministry of Public Security* / Ofitsialnyiy sayt (na russkom yazyike) [Elektronnyiy resurs]. – Режим доступа: [http://mops.gov.il/Russian/Crime And Violence PreventionRU/summeractivities/Pages/default.aspx](http://mops.gov.il/Russian/Crime%20And%20Violence%20PreventionRU/summeractivities/Pages/default.aspx)

13. *Ministry of Public Security* / Ofitsialnyiy sayt (na russkom yazyike) [Elektronnyiy resurs]. – Режим доступа: [http://mops.gov.il/russian/crime and violence preventionru/programms/ safebrowsing/pages/safe_net_2017.aspx](http://mops.gov.il/russian/crime%20and%20violence%20preventionru/programms/safebrowsing/pages/safe_net_2017.aspx)